

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1946 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage.

Genom en den 22 februari 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 100, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage.

Härigenom förordnas, att lagen den 13 december 1940 om straff för sabotage,¹ vilken enligt lag den 23 mars 1945 (nr 90) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1947.

Lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage gällde ursprungligen till och med den 31 mars 1942. Genom lag den 20 mars 1942 (nr 105) erhöll lagen fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943, varvid tillika förordnades, att vissa bestämmelser skulle ha ändrad lydelse från och med den 1 april 1942. Sedermera har lagens giltighetstid ytterligare förlängts, senast genom lag den 23 mars 1945 (nr 90) till och med den 30 juni 1946.

I 19 kap. 10—16 §§ strafflagen finnas bestämmelser om straff för skadegörelse och liknande gärningar beträffande skilda slags anläggningar av betydelse för den allmänna samfärdseln, för belysning, kraftförsörjning m. m. Dessa bestämmelser äro emellertid synnerligen bristfälliga och icke anpassade efter nutida förhållanden. Sålunda skyddas exempelvis elektriska ledningar men icke själva kraftverken. Av egentliga industrianläggningar åtnjuta endast gruvor särskilt skydd. Sådant skydd finnes icke för radiostationer eller luftfartsanläggningar och ej heller för förråd av förnödenheter. Lagen om straff för sabotage avser att komplettera straffskyddet bland annat i nu nämnda avseenden. Enligt denna lag, vilken vid sin tillkomst var avsedd som ett av tidsförhållandena föranlett provisorium, bestraffas, med avsevärt högre straff än som stadgas i nämnda paragrafer i 19 kap. strafflagen, att någon, med uppsåt att skada försvaret eller folkförsörjningen eller störa förvaltningen eller den allmänna ordningen, förstör eller skadar anläggning, inrättning eller föremål av betydelse för försvaret, folkförsörjningen eller förvaltningen, eller att någon, med sådant uppsåt som nyss angivits, vid tillverkning, leverans, förvaring eller forsling av dylikt föremål åstadkom-

¹ Senaste lydelse av 1, 2, 4 och 6 §§ samt slutbestämmelsen, se SFS 1942: 105.

mer fel hos föremålet eller föranleder dröjsmål med dess avlämnande eller eljest förhindrar eller försvårar användande av anläggning, inrättning eller föremål som nyss nämnts eller gör annat därmed jämförligt sabotage. Särskilda bestraffningsregler givas därjämte för försök och förberedelse till sådant brott.

I straffrättskommitténs den 30 november 1944 avgivna betänkande med förslag till lagstiftning om brott mot staten och allmänheten (SOU 1944: 69) har kommittén uttalat, att enligt kommitténs mening de senare årens händelser klart ådagalagt, att straffbestämmelser, som i huvudsak motsvarade de i sabotagelagen meddelade, borde erhålla permanent giltighet. De borde därför erhålla plats i allmänna strafflagen. Kommittén har fördenskull föreslagit upptagande i 19 kap. 4 § strafflagen av en allmän straffbestämmelse angående sabotage, avsedd att ersätta dels de nuvarande bestämmelserna i 19 kap. 10—16 §§ strafflagen och dels bestämmelserna i sabotagelagen. Därjämte har kommittén i sitt förslag till 8 kap. 2 § strafflagen upptagit vissa mot sabotagelagen svarande bestämmelser att gälla under krig eller krigsfara eller andra av krig föranledda utomordentliga förhållanden. Enligt kommitténs förslag skall sabotagelagen upphöra att gälla vid ikrafträdandet av de sålunda föreslagna ändringarna i strafflagen.

I propositionen har *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, efter att hava lämnat en redogörelse för gällande rättsregler och straffrättskommitténs förslag i förevarande ämne, anfört följande:

»Av vad nu anförts torde framgå, att bestämmelserna i 19 kap. strafflagen icke ens under normala tider erbjuda tillräckligt straffskydd gentemot vissa grova former av skadegörelse och liknande gärningar. Med hänsyn härtill synes det icke lämpligt, att sabotagelagen upphör att gälla förrän nämnda strafflagsbestämmelser undergått genomgripande ändringar. Kommittéförslaget är för närvarande föremål för bearbetning inom justitiedepartementet. I avbidan å slutligt ståndpunktstagande till förslaget i här förevarande avseende synes sabotagelagen böra erhålla fortsatt giltighet, förslagsvis till och med den 31 december 1947.»

Lagrådet har lämnat det upprättade lagförslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 100, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 april 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Närvarande: se under utlåtandet nr 24.